

Megéppülhet, csak el kell mennünk újra és újra a betlehemi istállóba, s a jászolban fekvő csecsemővel kell megbeszelnünk, hogy hány ezer dolláros évi jövedelem jelenti számunkra a létminimumot, amikor milliárd és milliárd ember él évi ezer dollárnál kevesebb pénzből. Elvihetjük magunkkal a jászolhoz Ady Vér és arany kötetét is, fellepozva a Mi urunk: a Pénz fejezetet, s benne csak egyetlen verset megkeresve: Judás és Jézus.

*Dühödt, lázongó szívverésem
Golgotai bazaltra vésem,
Krisztus, poétám, szent Alak,
Eladtalak.*

*Enyém volt minden álmódásod,
Én voltam a lelked, a másod,
Megkoszorúztam a fejed.
Szerettelek.*

S eladtalak, én fejedelmem,

...

*Nem hallgatom zsoltáros ajkad,
Nem kell szép égi birodalmad.
Selymet, pénzt akar egy leány,
Vár, vár reám.*

*Galád vagyok? Galád az élet.
Bűve miért nincs az Igének?
Vággyal, kinnal miért gyötör
Pénzes gyönyör?*

A Mammon az Isten ellenlábasa. A mi Urunk: a Pénz visz kisértésbe - Jézus tanítása szerint. Nem szolgálhatunk két Úrnak. Csak egynek. Melyiknek szolgálunk? Rendszer-váltás után is annak, akinek előtte? S most arra kérem az olvasót, lapozzon vissza a kötet elejére, az 1949-ben Debrecenben írt elmélkedéshez, hogy megkapja a választ minden dühödt és lázongó szívverésre a betlehemi Gyermektől.

Szegény szerencsételenem, miért akarsz boldog lenni abban, amiben nincsen számodra boldogság? Miért akarsz töltekezni kabáttal, meleggel, bársonnyal, palotával, amikor végtelen a vágyad, s ezek az Élet-pótlékok mind végesek. Talán nem is kell tovább olvasni. Csak csendben kell maradni, s behúnyt szemünkkel nézni; nézni a jászlat és azt a két boldog embert, akinek gyermek adatott. Amíg a Bokorban ennek, a gyermeknek örülünk, addig biztosítva van, hogy az Isten álma megéppül Bokorligeten..., s talán másutt is. Mindenütt? Nem lehetetlen, ha egyszer írva van, hogy

A SZELÍDEK FOGJÁK ÖRÖKÖLNI A FÖLDET.

1994, Budavári, Városmajor...

HOLLAY KERESZTÉLY

AZ ÚGYNEVEZETT SZENTSÉGEK...

A BÉRMÁLÁS - KONFIRMÁLÁS

Felnőtté válás

Tulajdonképpen ez egy kezdet. Kezdetek annak, hogy az anyagi élet összefüggésein túl (eszem, hogy gyarapodjak; tanulok, hogy tudjak számolni; testem egészségéért edzem magam stb.), az élet tágabb összefüggéseit is megértsem. A társadalmi viszonyokat – erkölcs, jog. Életünk céljának lehetőségeit – a szellemi szintem kitágulásának lehetőségeit – tudomány, művészet; s mindezek egy nagyobb egységben való szemlélését, a Végtelen megsejditését, s ha van érzékem hozzá, akkor a végtelen mögött az Abszolút Személy felfedezését, az Örökkévalóval való személyes találkozást, mint az emberi fejlődésem csúcspontját.

A Szent-Lélekkel való eltelés.

Nincsen két Isten!

A János evangélium elején mondja Jézus: „az Isten Szellem”. Az a szellem, aki a „vizek fölött lebegett” a teremtéskor; az Alkotó Lélek.

A Szentlélek, a Szent Szellem Őbelőle anyyi, amennyit fiatalon, a bérmáláskor éppen be tudok fogadni én.

Jó bort szeretnék venni: kimosom az üvegjeimet, s felkeresek egy olyan pincét, ahol remélhetőleg nagyon kiváló bort kaphatok.

Bor nélkül nincsen sok értelme az üveg-mosogatásnak, de ahhoz, hogy hazavihessek valamennyit a jó italból, szükségem van az edényre.

Bemerítkezés, megtisztulás, keresztkelés, a bűnbánat jelenti az edény megtisztítását, amire az isteni felelet: az Ő Lelkéből való részesedés.

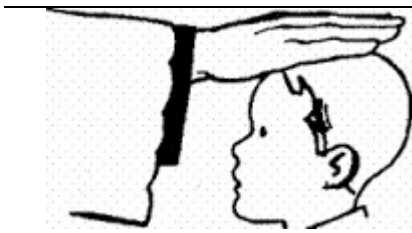
A Baptista János fellépésekor Jézus megtisztult és elnyert az isteni szellemből annyit, amennyit csak akkor és ott tudott. (az Atya nagyobb nálam –Ján. 14/28)

Amikor Jézus a tanítványainak megígéri az Isteni Lelket (Ján. 15/3), tisztázza, hogy „ti már tiszták vagytok a tanítás által”, tehát pünkösdkor ők már készen álltak a Lélek befogadására.

Cezáreában megfordult a sorrend: Péter tanításának a hatására elnyerték Kornéliuszék a Lelket. (Ap. csel. 10). Igen, a bor maga is tisztít, az alkohol sterilizál, tehát akkor és ott a keresztkelés már csak forma volt. (Ján. 1/33).

Jézus az, aki majd a Szent Szellemmel (Pneumával) és tűzzel (pür) fog tisztítani; a tűz szintén tisztít.

Összefoglalva: a keresztség és a bérmálás két szorosan összetartozó mozzanat: részünkről a megtisztulás, Menyeyi Atyánk részéről a korlátlan Szellemmel, szeretettel, tűzzel való ellátás.

A HÁZASSÁG...

Egy életre szóló feladat csomag.

Alapja egy biológiai törvényszerűség: a faj fenntartása.

Amennyiben több az ember az állatnál, annyiban ezen az alaptörvényen is fölül kell emelkednie az embernek.

Az állatnál ez természetesen működik, nem kell és nem is lehet beleszólni lényegesen.

Az ember az állati ösztöneivel kapcsolatban elbizonytalanodik, mint ahogyan elbizonytalanodik egy autóversenyző, ha autószerelésről van szó, vagy egy zongoraművész, ha javítania kell a zongora mechanizmusát. Valószínűleg sok mindent megért a szerelő munkájából, bizonyos feladatokat talán meg is tud csinálni, de sok mindent el is tud rontani.

Az embernek is dolga a fajfenntartás, de nem kizárólagosan.

Az „ember” szó sokkal többet jelent, mint az állat kifejezés.

Amikor azt mondjuk, hogy az embernek „lelke van”, akkor ez azt jelenti, hogy a foganástól kezdve többet kap, mint a biológiai élet; szellemi tudást, erkölcsöt, lelkiismeretet. Ezek a plusz hozományok nagyban felülírják a fajfenntartás kötelezettségét.

Az emberi faj fenntartásához szükség van a tudományra, erkölcsre, lelkiismeretre, tehát ha valaki nem vesz részt, vagy nem tud részt venni a biológiai fajfenntartásban, attól még igen komoly részt vállalhat ezen emberi feladatban.

A tudomány.

Éppen korunkra fejlődött ki az orvostudománynak az az igen finom, roppant sok tudást igénylő ága, amely a gyermeket kívánó, de természetes úton meg nem kapó házaspárnak, az utódok megszerzésének lehetőségét nyújtja.

Az emberi életet nagyban segítő többi tudományt e helyen nem kell felsorolnunk.

Az erkölcs.

Az ember közösségi lény. E közösséget nevezzük társadalomnak.

Ha az erkölcsöt szilárd szabályok, törvényes szigorúság írja elő, akkor beszélünk a jogról.

De ezen túlmenően is beszélünk erkölcsről, amelynek igen nagyívű skálája van, kezdve a hétköznapi viselkedés szabályaitól (otthon, üzletben, forgalomban stb.) egészen a hatalom gyakorlásának a szabályáig.

Lelkiismeret.

Az erkölcs belátásának, gyakorlati megvalósításának egy igen finom fluidum a közege, mint egy láthatatlan, megfoghatatlan, de nélkülözhetetlen köztes anyag. Viszont, mert éppen ily nagyon megfoghatatlan, igen széles határok között létezik az emberek erkölcsi világában, kezdve a cinikus, szinte nulla lelkiismerettel rendelkező embertől, egészen a hősies fokig lelkiismeretesen élő emberig.

Ahogyan a házasságban élő emberpár kétféle profilt képvisel - az a szerencsés eset, ha a kettő nem nagyon szól bele a másik dolgába a feltétlen bizalom alapján -, úgy a társadalmat is kétféle profil kellene, hogy vezesse. Ezek a profilok mégis természetesen átnyúlnak egymásba. Lényeg, hogy én a határomig lehetek szigorúan következetes, határozott, de a másik felségterületén legfeljebb csak tanácsadóként, javaslóként szerepelhetek.

A sikeres társadalmakban mindig volt egy király és egy főpap. Az igazi, ha a kettő nem szól bele egymás dolgába, bár lényegesen összefüggő a cél. A király ne akarjon beleszólni a főpap dolgába, bár nem baj, ha neki is van fogalma az erkölcsről, s fordítva: a főpap se politizáljon. A cezaró-pápizmus vége Bizánc elbukása.

Ugyanilyen baj, ha az egyik fél arcnélküli, s csak kiszolgálója a másik félnek, illetve fordítva; állam-vallás vagy a vallás-állam-nak pusztítóak a következményei!

A Szentírást egy kicsit finomítom: Mk. 10/9 „Amit tehát Isten egybekötött, ember szét ne válassza”. Kérdés: hogyan köt két embert Isten egybe? –Biztos, hogy nem a pap által!

Isten az alkotó, s amikor két ember gyermeket alkot – valami addig nem létezőt hoz a világra -, akkor Isten „munkatársa”, segít Neki valamit összekötni.

A válásnál lehet vagyont megosztani, lakást, értéket, de gyermeket megosztani nem lehet! Az isteni egybekötés: hasonlít a papára, de a szeme éppen olyan, mint az anyjéé stb. Mindkét félnek az őseiktől hozott génjei, elválaszthatatlanul keverednek; szentségi házasság ide vagy oda!

Pap barátom mesélte –megbotránkozva -: egy ismerős pár kapcsolatba került, s 3 gyermekük született, de nem volt „szentségi-házasság” a háttérben. Majd a férfi kilépett a kapcsolatból és egy másik nővel „szentségi-házasságot” kötött. Ugye, botránny? – a barátom is ezt mondta!

Neveltetésünk rettenetes hiánya – akár egyházi, akár világi -, hogy ezt nem tudatosítjuk a fiatalsággal, s igen nagy számban hozzuk világra „csonka család”-ban nevelkedő, felnövő frusztrált utódokat.

Máshonnan nézve: ha az egyház hivatalosan is „felbont” egy házasságot, a felek akkor is elvált emberek maradnak! Ha már gyerek van, nincsen „szabadállapotúság”! Ezzel is mennyi későbbi feszültséget lehetne elkerülni!

Igen: lehet, hogy az örökös veszekedés adta környezet több kárt okoz a gyermekeknek, mint a látszat együttlét – elfogadom. Mégis, ezzel együtt a fentieket sokkal jobban kellene tudatosítani.

Tisztázni kellene, hogy a házasság egy életre szóló társasjáték, hiszen a gyermekeink túlélnek minket, s végig előttük lebeg a képünk, a mintánk, nem lehet valahol közben abbahagyni!

Játék közben egy valamit nem lehet megtenni: lesöpörni a bábukat az asztról, mert nem tetszik nekem valami, nem készültem fel a vereségre. Meg kell tudnom oldani minden feszültséget, minden új kihívást, ami rendszerint csak azért tűnik újnak, mert én nem készültem fel rá, nincsen hozzá kulcsom. Vagy beletörök a kulcsom a zárba, vagy felfedezek magamban valami új tehetséget, s megizmosodva tudom folytatni a játékot.

S ezzel naponta tudok újat alkotni, hisz a gyermeket is naponta szülöm tovább, s naponta vagyok Isten munkatársa!

Tehát a házasság olyan sokszínű tud lenni, amennyi szint be tudunk fogadni a szívárványból, a Mennyei Atyánkból.

Pomáz, 2015. 11. 11.

VINCZE ENDRE

SKIZOFRÉN GONDOLATOK AZ ERŐSZAKRÓL AZ IRODALOMBAN ÉS A TÖRTÉNELEMBEN.

I.

A magyar nyelvű reneszánsz költészet legnagyobb alakja, Balassi Bálint (1554–1594) Zólyom várában született, nemesi családban. Az ifjú nevelője a kor egyik híres prédikátora, Bornemisza Péter volt. A magyar líra lényegében vele kezdődött. Bár rövid, fiatalságban eltöltött évei zűrés, konfliktusokkal teli élet volt, költői nagyságához, zsenialitásához nem férhet kétség.

Középiskolai tanulmányainkból közismert az alábbi, a végvári élet szépségéről szóló költeménye.

HATVANEGYEDIK: EGY KATONAÉNEK, IN LAUDEM CONFINIORUM

1

Vitézek, mi lehet ez széles föld felett
szébb dolog az végeknél?
Holott kikeletkor az sok szép madár szól,
kivel ember ugyan él;
Mező jó illatot, az ég szép harmatot
ád, ki kedves mindennél.

2

Ellenség híre vitézeknek szíve
gyakorta ott felbuzdul,
Sőt azon kívül is, csak jó kedvéből is
vitéz próbálni indul,
Holott sebesedik, öl, fog, vitézkedik,
homlokán vér lecsordul.

3

Veres zászlók alatt lobogós kopiát
vitézek ott viselik,
Roppant sereg előtt távol az sík mezőt
széllyel nyargalják, nézik;
Az párduckápákkal, fényes sisakokkal,
forgókkal szép mindenik.

4

Jó szerecsen lovak alattok ugrálnak,
hogyha trombita riadt,
Köztök ki strázsát áll, ki lováról leszáll,
nyugszik reggel, hol virradt,
Midőn éjten-éjjel csataviseléssel
mindenik lankadt s fáradt.

5

Az jó hírért, névért s az szép tisztességért
ők mindent hátra hadnak,
Emberségről példát, vitézségről formát
mindeneknek ők adnak,
Midőn, mint jó rárók, mezőn széllyel járók,
vagdalkoznak, futtatnak.

6

Ellenséget látván örömmel kiáltván
ők kopiákat törnek,